Liptovská Osada investovala do materskej školy, námestia, kanalizácie, cintorína aj cyklotrasy

Na Ulici I. mája budú voňať už len kvety

LIPTOVSKÁ OSADA (4. októbra 2021) – Na návšteve Liptovskej Osady sme sa so starostom Ing. Róbertom Kuzmom dohodli v popoludňajších hodinách prvého októbrového pondelka. Napriek tomu, že ho ešte čakalo večerné zasadnutie obecného zastupiteľstva, pobehali sme po celom katastri obce a pozreli sa do všetkých kútov, kde sa niečo podstatné v ostatnom čase udialo, alebo kde práve prebiehali práce.

Zástupkyňa riaditeľa pre MŠ Janka Dudáková a kolegyňa Zdenka.

Predškolákom zabezpečili nové priestory

Najskôr sme zavítali do Základnej školy s materskou školou v Liptovskej Osade, ktorá je jednou z novších, keďže bola dokončená v roku 2003. V jej laviciach získava vzdelanie viac ako 160 detí nielen z materskej obce ale aj Liptovskej Lúžnej. A práve v momente nášho príchodu v jej areáli plnom zelene a športovísk bolo poriadne živo. Mladší školáci sa ešte hrali hry a šantili v rámci školského klubu, po niektorých práve prišli rodičia, aby ich odviezli domov, no a my sme sa išli pozrieť do materskej školy, na novú triedu určenú pre predškolákov. Uvítala nás pani Bc. Janka Dudáková, zástupkyňa riaditeľa školy pre MŠ a jej kolegyňa Zdenka. Ukázala nám najmä novo zrekonštruované miestnosti. *„Tieto priestory sú určené pre deti , ktoré nastúpili na povinné predprimárne vzdelávanie a obec ich zrekonštruovala z pôvodného školského bytu len pred niekoľkými týždňami. Škola v auguste získala dotáciu z Ministerstva školstva SR určenú na zabezpečenie povinnej predškolskej výchovy. Na poschodí máme ešte dve „škôlkárske“ triedy pre 3 až 5 ročné deti a táto nám pribudla práve pre najstarších, z ktorých budú na rok prváci. Celkovo ich máme prihlásených 19.*

Sme radi, že sme sa zmestili do projektu na zriadenie tejto triedy, nie každá škôlka mala takéto šťastie. Takže boli zrekonštruované podlahy, elektrické rozvody, školníci omaľovali miestnosti. Triedu pripravili remeselníci a zamestnanci školy, akurát na začiatok aktuálneho školského roka. V pondelok 30. augusta doviezli objednaný nábytok a zariadenie, ešte 1. septembra sa tu riadilo, umývali okná (úsmev) a vo štvrtok 2. septembra sme otvorili novú triedu. Takže všetko sme stihli včas. Sme tu teda tri týždne. Pani učiteľky triedu vyzdobili – steny, okná, ešte nám majú dodať stoličky, katedru pre učiteľku, kuchynku, koberec. Všetko je zaplatené, ale dodávky tovaru niekoľko dní meškajú. To ešte v krátkom čase doladíme...“

Novú triedu určenú pre predškolákov si deti užívajú.

Napriek tomuto čoskoro určite vyriešenému logistickému problému sme spoločne mohli konštatovať, že je dobré, keď škola takýmto spôsobom začala využívať aj posledné prázdne miestnosti. Potvrdil to aj už mimoškolsky naladený riaditeľ základnej školy Mgr. Ivan Žilinčár, ktorý práve niečo prevážal na malom traktore. *„Ku škôlke a čerstvému prírastku triedy pre predškolákov poviem len toľko, že keby sme nemali tu starostu a šikovných ľudí z obce, tak z toho nič nie je. Lebo dostať peniaze je pekné, ale dostať ich v pol auguste a do konca augusta ich minúť a aj zabezpečiť potrebné práce a vybavenie, to je už druhá vec. Teda za dva týžd-*

Riaditeľa ZŠ Ivana Žilinčára sme stretli pri práci s traktorom.

Starosta Liptovskej Osady Ing. Róbert Kuzma s hlavnou kontrolórkou Ing. Jankou Vlnieškovou

ne sme museli všetko uskutočniť. Takto sa to nemá robiť. Inak je to fajn zhotovené, priestor skultúrnený, ešte niečo treba doladiť, ale to už zvládneme.
Celkovo môžem na začiatok školského roka potvrdiť len to, čo hovoria aj moji kolegovia. Žilo a pracovalo by sa v škole celkom dobre, keby sme aspoň niekoľko týždňov dopredu vedeli, čo nás čaká. Lebo prežívame "fascinujúce" obdobie charakteristické zmenami na poslednú chvíľu a viackrát sú tieto zmeny robené systémom pokus – omyl.“
Starosta Kuzma ešte na tému škola dodáva: *„Toto bolo posledné nevyužité miesto v rámci priestorov školy. Pre zaujímavosť poviem príklad, že tu máme zriadenú aj ubytovaciu kapacitu pre 50 detí, využívanú hlavne pre organizovanie školy v prírode a aj rôznych tréningových pobytov pre kolektívy detí, žiakov a pod. Aj v nadväznosti na okolitú prírodu a areál Gothalu, sem chodia napríklad mladé basketbalistky z Komárna aj z Košíc, aj tanečnice. Takýmito pobytmi si trochu vylepšuje finančnú situáciu škola a tým pádom aj obec.“*

Rekultivácia a skultúrnenie priestorov v okolí kostola

„Teraz sme na našom námestí. Vedľa kostola sv. Jána Krstiteľa vidíme Zariadenie opatrovateľskej služby určeného pre seniorov,“ začal s predstavením ďalšej vylepšenej lokality starosta Róbert Kuzma.
Podľa informácií z oficiálnej stránky obce, pôvodný drevený kostol stál v Liptovskej Osade už v r. 1646. Keďže kapacitne nevyhovoval potrebám farnosti, v r. 1756 začali v obci stavbu kamenného kostola, ktorá trvala do r. 1762. Kostol ostal v pôvodnej podobe do r. 1923, kedy bol rozšírený o bočné lode.
Starosta hovorí, v čom spočívala revitalizácia tohto centrálneho priestoru. *„Mali sme tu položenú dlažbu už z minulých období, ale keďže v kostole medzičasom postavili aj toalety , preto sa systém napájal na verejnú kanalizáciu a pôvodnú dlažbu z roku 1993 sme tým pádom rozrušili. Tak sme tento rok pristúpili k celkovému vynoveniu vzhľadu tejto lokality. Práce sme uskutočnili počas jarných mesiacov, položili sme celkovo vyše 500 metrov štvorcových novej zámkovej dlažby, plochu sme o niečo zväčšili aj pre blízkosť Zariadenia opatrovateľskej služby, aby si jeho klienti užili určitý komfort v podobe spevnených plôch, novej zelene, lavičiek na posedenie, záhradníckom naaranžovaní zelene, záhonoch kvetov, pekne upravenom trávniku. Rovnako to platí aj pre ostatných obyvateľov a*

Zrekonštruované námestie. Vedľa kostola sv. Jána Krstiteľa funguje Zariadenie opatrovateľskej služby určené pre seniorov.

návštevníkov obce. Priestor udržiavame, sú tu pekné zátišia.“
Dodávame, že je to na námestí celkove paráda a človek sa tu cíti v pohode.

Na prvého mája už tu budú rozvoniavať kvety a tráva

Smerom ku rekreačnému rezortu Gothal sme sa dostali na Ulicu 1. mája. Starosta Kuzma sa netají, že aj tu sa udiala investícia, ktorú táto lokalita potrebovala ako soľ. *„Tohto roku sme v spolupráci s Vodárenskou spoločnosťou Ružomberok zabezpečili odkanalizovanie tejto 450 metrov dlhej ulice. Musím sa v tejto chvíli poďakovať Ružomberskej vodárenskej spoločnosti, že nás zaradila do inves-*

Vynovovanie hlavného cintorína. Chlapom ani poobede nechýbala dobrá nálada.

tičného plánu na rok 2021. Ale išli sme do investície s tým, že obec nebude participovať a financovať len asfaltový koberec po ukončení výstavby kanalizácie ako tomu bolo po iné roky, ale bude sa podieľať aj na spolufinancovaní vlastnej kanalizačnej vetvy.
Keď sme chceli, aby sa tento ťahajúci sa problém vyriešil, museli sme zaplatiť aj časť samotnej realizácie. Obec kanalizáciu spolufinancovala čiastkou 25 tisíc eur, celková investícia do kanalizácie na tejto ulici presiahla sumu 100 tisíc eur. Jednoducho sme vyriešili Ulicu 1. mája, ktorá bola v obci z pohľadu odpadových vôd a spodných vôd najkritickejšou. Po kolaudácii stavby sa budú majitelia nehnuteľností napájať a niektorí si už prípojky aj pripravujú. Už aj z rozhovorov s tu bývajúcimi obyvateľmi viem, že situácia sa v tomto ohľade značne zlepšila a budúci rok tu už budú rozvoniavať len kvety.“
Ako ďalej starosta informuje, zostáva ešte zabezpečiť záverečné asfaltovanie ulice v celej šírke, ktoré majú naplánované na budúci rok. *„Asfaltovať budeme na budúci rok, keď si materiál vo výkopoch sadne, v šírke 6 metrov a dĺžke 450 metrov. Celú plochu potiahneme súvislým kobrcom a bude z toho opäť jedna krásna ulica.“*
V oblasti odkanalizovania obce má však starosta aj ďalšie plány. *„No a na rok, by sme chceli, aby sa do investičného plánu Ružomberskej vodárenskej spoločnosti zaradila ďalšia časť obce, od Tichej ulice a popri obecnom úrade. Neviem či sa to podarí, ale budeme veriť.“*

Aj zdravotné stredisko novšie a voňavejšie

Na zdravotnom stredisku nachádzajúcom sa niekoľko desiatok metrov od Gothalu, obec zrekonštruovala mužské toalety na prízemí budovy. Starosta uvádza aj zdroj potrebných financií. *„Realizovali sme ich*

z prebytku kovidových peňazí, teda tých, čo sme ušetrili v rámci testovania obyvateľov na kovid . Takto sme ich vrátili do systému zlepšenia zdravotníckych služieb, predsa len nové toalety sú nové toalety. Zmena je viditeľná aj citeľná.“ Starosta obce vyslovuje plán, že do konca kalendárneho roka ešte chcú prerobiť aj susedné ženské WC. Spodná časť tak bude z pohľadu tejto ľudskej potreby zabezpečená. Keďže v stredisku evidujú dosť vysokú návštevnosť, investícia padne na úrodnú pôdu. K naliehavým investíciám patrilo tiež zateplenie Domu služieb, ktoré obec realizovala na jar. Róbert Kuzma upresňuje, o čo sa jednalo. *„Investovali sme do zateplenia severnej a časti východnej steny objektu 8 tisíc eur. Steny premŕzali a navyše sa objavovali aj plesne. V budove máme komplex piatich poskytovateľov služieb - krajčírstvo, predajňa COOP Jednota, kaderníctvo, kvetinárstvo a predaj včelárskych potrieb."*

Hlavný cintorín s novou fazónou

Veľmi rušno sme našli aj na hlavnom obecnom cintoríne nachádzajúcom sa na kopčeku smerom na Liptovské Revúce. Vo vstupnom priestore pracovali stroje, rovnako tak remeselníci a po hroboch sa už pohybovali ľudia, ktorí zase upravovali rodinné hrobové miesta pred blížiacim sa sviatkom Pamiatky zosnulých a Všetkých svätých. Starosta Robert Kuzma ukazuje, čo všetko stihli a ešte chcú stihnúť tento rok. *„Všetky práce, ktoré tu realizujeme, sú dielom ľudí z Liptovskej Osady, teda našich zamestnancov a živnostníkov. Vedúcim stavebných prác je zvyčajne Vladimír Žihlavník, na ktorého sa dá naozaj spoľahnúť. Teraz prišiel napríklad Štefan Veselovský, ten má na starosti prerobenie vodovodnej šachty cintorína.*
Po 20 rokoch sme teda robili veľkú rekonštrukciu pietnych priestorov. Najskôr sme zhotovili nové oplotenie, potom sme sa pustili aj do obnovy a rekonštrukcie vstupu na hlavný cintorín. Zhruba to aj predtým vyzeralo podobne, ale teraz je zase všetko nové a krajšie. Rozšírili sme vstup aj do vnútra cintorína. Urobíme tam spevnené plochy z lámaného kameňa, drahší materiál, ale vydrží. Keď sa ľudia na cintoríne schádzajú v jesennom a zimnom období, aby nenosili blato.
Opravili sme aj historický parkán, dali sme mu nové omietky, nové nátery. Teraz robíme bezbariérový vstup pre remeselníkov popri „márnici“. Tu bude vstup pre pracovníkov kamenárskych

Ulica 1. mája má už kanalizáciu. Na rok ju čaká asfaltovanie.

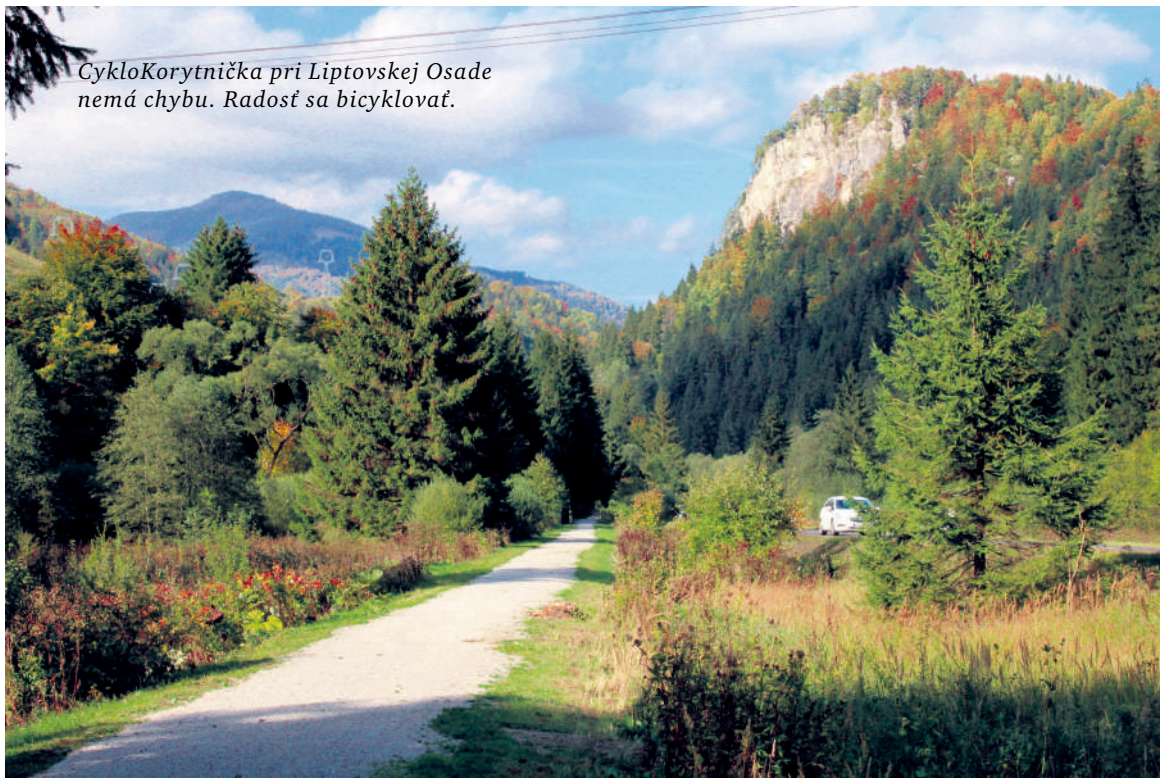

CykloKorytnička pri Liptovskej Osade nemá chybu. Radosť sa bicyklovať.

služieb. Túto stavbu pri hlavnej bráne voláme márnica, ale momentálne je to len hospodárska budova slúžiaca na uloženie materiálu a náradia (úsmev).
Potom ešte máme v pláne aj nový plot zo spodnej strany, kde teraz prebiehajú práce s mechanizmami a plus odvodnenie.
Všetko by sme chceli stihnúť do Všechsvätých, aby tu bolo všetko pripravené na dôstojné pripomenutie pamiatky našich zosnulých a predkov.
Na budúci rok práce na cintoríne skompletizujeme tak, že tento nábeh ku cintorínu vyasfaltujeme, skrášlime trávnikom a zeleňou.“

CykloKorytnička v rámci katastra Liptovskej Osady s novým povrchom

Pred piatimi rokmi uvidela svetlo sveta CykloKorytnička, teda cyklotrasa vedúca z Ružomberka do Korytnice po zvršku trate bývalej železnice. Stalo sa tak zásluhou troch nadšencov – Pavla Scheera, Vladimíra Macka a starostu Róberta Kuzmu. Po rokoch si táto obľúbená cyklistická destinácia vyžiadala obnovu. Na trase v rámci katastra Liptovskej Osady sa tak stalo tento rok. Starosta, sám nadšený cykloturista, hovorí: *„Musím podotknúť, že obec rieši iba časť cyklotrasy v jej katastri, teda nie v katastri Ružomberka a nie Liptovskej Lúžnej. Celkovo máme v kompetencii 5,3 kilometra cyklotrasy. Tohto roku sme po piatich rokoch zrealizovali obnovu jeho zvršku a to tak, že sme naň nasypali prírodnú kameninu frakcie 0,4 a 4,8. Je to vápenec, ktorý sme rozviezli a zhutnili. Predtým sme ešte zo zvršku odstránili zeleň, lebo samozrejme zarastá a jazdný pruh sa zužoval. Nasypali sme teda celkovo 200 ton štrku, aj tieto práce sme zabezpečili s našimi miestnymi živnostníkmi vybavenými strojmi. Práce urobili v priebehu júna. Stálo to zhruba 3 800 eur. Peniaze išli zo zdrojov Oblastnej organizácie cestovného ruchu Liptov, ktorej sme ako obec členom. Môžeme tak čerpať svoje peniaze ale aj peniaze z vyčlenenej dotácie. Obec zabezpečuje 4 krát do roka aj kosenie celej našej trasy. Vidíme, že je to naozaj hojne využívaná cesta, cyklistov je tu veľa hlavne cez voľné dni a prázdniny. Ale v podstate stále.“*
Na margo našej obhliadky cyklotrasy som bol svedkom viacnásobného nálezu úplne nepochopiteľných druhov odpadu, ktoré starosta naložil do auta a viezol na uskladnenie. *„Trasu niekoľkokrát za rok aj čistíme a zbierame od odpadkov. Ale vždy sa nájde niekto a niečo, čo treba zobrať a odpratať. Skutky ľudí sú stále z pohľadu normálnej morálky a správania sa na neuverenie.“*

Dotácia na zberný dvor spôsobuje nielen radosti ale aj starosti

Nakoniec sme na obecnom úrade so starostom Kuzmom zhrnuli priebeh našej prehliadky obce. Pridala sa k nám aj hlavná kontrolórka Ing. Janka Vlniešková. Starosta Róbert Kuzma prezentoval aj v jej prítomnosti „problémy“ so spracovaním získanej dotácie na zberný dvor vo výške 220 tisíc eur.
„Obec získala finančné prostriedky vo výške 220 tisíc eur na výstavbu „nešťastného“ zberného dvora. Prečo nešťastný? Lebo projekt sa ťahá už dva roky. Je to super, že máme aspoň nejakú možnosť čerpania dotácií, ale problém je v tom, že lehoty nie sú nijako dodržiavané. Za dva roky je problém dostať sa k výsledku. Medzitým nám skončila platnosť stavebného povolenia, museli sme ho predlžovať. V čom je to? Len v systéme a náročnej a často zbytočnej administrácii.
Podáme žiadosť do určitého termínu. Potom je dlho ticho (pol roka), následne príde výzva na doplnenie žiadosti, nejakú vo väčšine prípadov „maličkosť“, ktorá vznikne napríklad v priebehu plynutia času. Dajú nám na doplnenie lehotu 7 dní. Starosta s úradníkmi sa ide zblázniť, ale zabezpečí. Pošle na riadiaci orgán a zase je pol roka ticho. Nakoniec po dvoch rokoch od začatia prác na projekte a vypracovaní žiadosti príde výsledok. Dobre, ale nech je aj legislatíva upravená tak, že sa zohľadní platnosť povolení, nech sa zohľadní nárast cien atď.
Získali sme 211 tisíc eur. V roku 2019 sme v tom mali napočítaný areál, oplotenie, boxy, váhu, maringotku, nákup traktora, vlečky, drviča, paletového nakladača, super. Ale čo sa vysúťažilo v rámci verejného obstarávania pred zaslaním žiadosti o dotáciu je dnes už nie pravda. Dodávateľ stavebných prác žiada 8 tisíc eur navyše, lebo ceny išli hore. Vysúťažený traktor už momentálne nepredávajú, musíme robiť cez vestník novú súťaž a tam budú opäť navýšené ceny. Čiže stavebná časť má nárast 8 tisíc eur a druhá časť, technická, tiež príde k rastu výdavkov. To sú všetko komplikácie. Nové obstarávania, nové schvaľovania na obecnom zastupiteľstve, ...
To isté pri kostolnej veži husitského kostola a jej rekonštrukcii v rámci projektu cez MAS Dolný Liptov. To trvá už viac rokov. V lete sme konečne dostali rozhodnutie o získaní finančných prostriedkov, pritom sa nejedná o závratnú sumu, ale o 30 tisíc eur. Teraz už zase čakáme na zmluvu. Tam ešte ide kontrola verejného obstarávania. Ale aj terajší víťaz prešiel za tie roky zmenami. Stal sa platcom DPH, ceny materiálov išli hore, no vyzerá to, že aj tu budeme mať náklady vyššie asi o 10 tisíc eur. A to je len dôsledok dlhého, priam nekonečného administratívneho procesu. Kto neskúsil, neuverí.“
No a v tejto veci vyslovila súhlasné stanovisko aj hlavná kontrolórka obce. Fondové peniaze nie je jednoduché získať. Je to beh na dlhé trate.

Krásny priestor pri obecnom úrade a kultúrnom dome

text a foto
Stanislav Krakovský